

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- suunnitelma

Johdanto

Suomen Squashliiton tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu Suomen lakiin, liittojen sääntöihin ja käytännön kokemuksiin. Suunnitelma pohjautuu osin myös Squashliiton sisäiseen selvitykseen ja haastatteluihin.

Lähtökohtana on liikuntalaki sekä yhdenvertaisuuslaki.

Liikuntalain 1.5.2015 tavoitteena on edistää muun muassa:

- eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa
- lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä
- liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta
- huippu-urheilua
- eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys.

Nykyinen yhdenvertaisuuslaki astui voimaan 1.1.2015. Yhdenvertaisuus on automaattinen ja luonteva peruspilari myös Squashille.

Squashliitto loi aikaisemman yhdenvertaisuussuunnitelmansa vuonna 2015. Sitä päivitettiin vuosina 2017 sekä 2020. Vuonna 2024 Squashliitto teki Olympiakomitean konsultoimana uuden suunnitelman, joka vastaa paremmin nykyajan vaatimuksia ja suosituksia. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tullaan monitoroimaan jatkuvasti ja viestintää seurojen suuntaan tullaan lisäämään, jotta koko maan squashyhteisö on ko. asioista entistä paremmin perillä ja omaa kyvyn tunnistaa ja puuttua epäkohtiin, joita lajissa saattaa esiintyä.

Squashliiton hallitus arvioi yhdenvertaisuussuunnitelmaa joka toinen vuosi ja määrittelee seuraavan kaksivuotiskauden painopistealueet yhdessä Squashliiton toimiston kanssa. Viime vuosina huomiota on kiinnitetty etenkin sukupuolten väliseen tasa-arvoon. Squashliiton hallituksessa on ollut vuodesta 2018 eteenpäin aina vähintään 2 naisjäsentä ja KIHU:n 2018 väestötutkimuksen mukaan squashin harrastajista naisia on 53%, mikä on eniten kaikista pallopeleistä Suomessa. Squashliiton alaisissa kilpailuissa on myös pidetty kiinni siitä, että miesten ja naisten palkintorahat ovat yhtä suuret – vaikka naiskilpailijoita on vielä toistaiseksi vähemmän kuin miehiä.

Tasa-arvo, yhdenvertaisuus, syrjintä ja häirintä käsitteinä

Tasa-arvolla ja yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Syrjintä on ihmisten eriarvoista kohtelua sillä perusteella, että he kuuluvat tiettyyn ryhmään. Syrjintää voi olla yksittäinen teko tai se voi olla seurausta epäoikeudenmukaisuutta tuottavista käytännöistä tai säännöistä. Yhdenvertaisuuslaki kieltää kaiken syrjinnän yksityisessä ja julkisessa toiminnassa.

Seksuaalinen häirintä voi ilmetä monin tavoin aina epäasiallisesta seksuaalissävytteisestä puheesta ja vihjailusta fyysisen koskemattomuuden loukkaamiseen. Sukupuoleen perustuvaa häirintää on esimerkiksi halventava puhe toisen henkilön sukupuolesta.

Syrjinnästä ja häirinnästä Squashliitto on julkaissut oman **dokumenttinsa**, jossa avataan ko. käsitteitä, annetaan ohjeita siitä, miten ennaltaehkäistä syrjintää ja häirintää sekä esitetään toimintamalli syrjintä- ja häirintäepäilyissä. Dokumentti löytyy squash.fi:stä.

Nykytilan arvio

Squashissa naiset voivat kilpailla omissa ja halutessaan myös miesten luokissa normaalissa kilpailutoiminnassa. Kaikissa juniorikilpailuissa (pl. SM-kilpailut) tytöt ja pojat kilpailevat aina samassa sarjassa tasoluokissa. Kaikkien seurojen harjoitukset tapahtuvat pääsääntöisesti tasoryhmissä, jotka ovat avoimia kaikille sukupuolille. Usein kansallisissa kilpailuissa käytetty "mixed"-luokka avaa mahdollisuuden myös muunsukupuolisille kilpailemiseen.

Kaikissa kansainvälisen tason turnauksissa kilpailevat sekä naiset että miehet. Kansainvälinen squash on yhdistänyt kaikki voimansa niin, että järjestöissä naiset ja miehet ovat yhdessä.

Toiminnassamme takaamme tasapuolisen ja yhteisöllisen toimintaympäristön etniseen alkuperään, sukupuoleen, varallisuuteen tai uskontoon katsomatta.

Paraurheilun puolella squash ei ole perinteisesti toiminut, johtuen pienehköstä tilasta ja siitä, että pelaajien välissä ei ole verkkoa. Parin viime vuoden aikana pyörätuolisquashia on kuitenkin nähty muutamissa toimipaikoissa ja Squashliitto järjesti 2023 EM-joukkuekilpailun yhteydessä parasquashnäytöksen turnauksen pääkentällä Kauppakeskus Triplassa Pasilassa.

Järjestötoiminnan osalta squashliiton yhdeksänjäsenisen hallituksen (v. 2024) jäsenistä tällä hetkellä kaksi on naisia, eli 22 %. Se peilaa kohtuullisen hyvin squashin kilpapelaaajien sekä seurajäsenten sukupuolijakaumaa. Liiton toimintasäännöissä ei ole määrätty hallituksen osalta kiintiöpaikkoja kummallekaan sukupuolelle, mutta tätä tullaan harkitsemaan tulevaisuudessa.

Naisia liiton eri työryhmissä on tasaisesti. Tuomaritoimintaa harrastavat sen sijaan tytöt/naiset sekä pojat/miehet yhtä paljon, koska periaate "kaikki tuomitsee" toimii automaattisesti kaikissa kilpailutapahtumissa.

Squashin kansainvälisyydestä ja rikkaasta kulttuuritaustasta kertoo se, että lajia harrastetaan 185 maassa, kaikissa maanosissa. Suomessakin lajin harrastajat tulevat universaalisti monesta kulttuurista ja kielialueelta. Maahanmuuttajille squash tarjoaa keinon sopeutua uuteen yhteiskuntaan ja kotimaahan.

Eettinen työryhmä ja whistleblowing-kanavat

Squashliittoon on perustettu 2020 eettinen työryhmä, jossa on kolme jäsentä. Ryhmä esitellään squash.fi:ssä ja se toimii pääasiallisena whistleblowing-kanavana, koska se on riippumaton muusta Squashliiton toiminnasta. Eettinen ryhmä ei tee päätöksiä, mutta se voi antaa Squashliiton toimistolle ja hallitukselle suosituksia ja ohjaa ilmoittajaa eteenpäin. Muita whistleblowing-kanavia ovat SUEK:n "et ole yksin" -palvelu sekä "ILMO-palvelu".

Squashliitto on niin ikään mukana SUEK:n vakavien eettisten rikkomusten toimintamallissa ja sen toimintasäännöt on päivitetty vastaamaan nykyistä mallia ja toimintatapaa.

Suunnitelman tavoitteet

Squashin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on

- toimia ohjenuorana liitolle ja seuroille tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi
- etsiä keinoja liikunnan yhdenvertaiseen harrastamiseen, syrjintään ja häirintään puuttumiseen sekä osallistumisen esteiden purkamiseen
- arvioida toimintaa ja käytäntöjä

Onnistuessaan yhdenvertaisuuden edistäminen hyödyntää kaikkien toimijoiden tietoja, taitoja ja potentiaalia ja vaikuttaa positiivisesti toiminnan ilmapiiriin.

Squashliiton linjaukset ja toimenpiteet 2024-2026

Nykytilan kartoituksen, aikaisemman yhdenvertaisuussuunnitelman ja hallituksessa käytyjen keskustelujen perusteella päädyttiin seuraaviin linjauksiin ja toimenpiteisiin vuosille 2024-2026.

1) Viestintä ja työkalut seuroille tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta

Squashliitto tehostaa viestintää seurojen suuntaan ja jatkuvaa kommunikaatiota seurojen kanssa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista, sisältäen syrjinnän ja häirinnän ennaltaehkäisyn ja toimintamallin jalkauttamisen. Viestintää harjoitetaan myös kaikissa Squashliiton järjestämissä ohjaaja-, valmentaja- sekä tuomarointikoulutuksissa.

2) Harrastusmaksut ja korvaukset seuroissa

Squash on edullinen laji harrastaa. Harrastamisen kulut muodostuvat ensisijaisesti kenttämaksuista, joihin pyritään vaikuttamaan jatkuvasti sparraamalla seuroja keskustelussa toimipaikkojen kanssa. Squashseuroissa liikkuvien lasten, nuorten ja aikuisten peruspalvelut ovat hyvin kilpailukykyisiä useisiin muihin lajeihin verrattuna. Myös iltapäivisin nuorisolla on mahdollisuus harrastaa lajia heti koulun jälkeen hyvin edullisesti.

Monet seurat tukevat vähävaraisia perheitä normaalia edullisimmilla seuramaksuilla. Myös liittotasolla tämä huomioidaan aina kun se on mahdollista. Mm. leirimaksuja kompensoidaan pitkämatkalaisille. Vapaaehtoistyö on edelleenkin liitto- ja seuratoiminnan keskeisin muoto. Siksi kulut pystytään pitämään kohtuullisina moneen muuhun urheilu- ja harrastusmuotoon verrattuna.

3) Yhteistyö toimipaikkojen kanssa, jotta kaikki halukkaat pääsevät harrastamaan lajia

Squashin harrastaminen tapahtuu pääsääntöisesti yksityisessä omistuksessa olevien hallien tiloissa. Hyvällä yhteistyöllä (vastavuoroisuus) hallien kanssa harrastamisen hinta

pysyy kohtuullisena. Squashliitto tulee jakamaan muutamilla toimipaikoilla aloitettua päivävuorojen kolmen euron kertahintaa kaikille toimipaikoille. Tavoitteena on lisätä nuorien pelaajien määrää toimipaikoilla ja seuroissa. Näin tarjotaan koululaisille samalla myös mielekästä iltapäivätoimintaa turvallisessa ympäristössä.

Seuranta ja Arviointi

Vuosille 2024-2026 asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan jatkuvasti, mutta etenkin syksyllä 2026, kun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista tehdään välitilinpäätöstä. Seuroille tullaan silloin tekemään kysely tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden eteen tehdyistä toimenpiteistä. Joka toinen vuosi suoritettussa hallituskimoksessa toimipaikoilta kysytään mm. harjoitusmaksuista (seurat, nuoret lajin harrastajat) ja tasa-arvosta yleensä. Arvioinnin perusteella luodaan uudet tavoitteet seuraavalle kaksivuotiskaudelle. Seurannasta ja arvioinnista on vastuussa toiminnanjohtaja.

Hyväksytty Squashliiton hallituksessa lokakuussa 2024.

Lähteitä

Kop kop – pääseekö sisään? Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheilu- ja nuorisojärjestöille. Sisäasiainministeriö, 2011.

http://www.intermin.fi/download/33176_Kopkop.pdf?8f8f6cd51505d188

Liikuntalaki 390/2015. Annettu Helsingissä 10 päivänä huhtikuuta 2015.

<http://www.edilex.fi/saaduskokoelma/20150390.pdf>

Suomen Squashliiton säännöt

Suomen Squashliiton syrjinnän ja häirinnän vastainen dokumentti

www.suek.fi

Yhdenvertaisuuslaki. Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2014.

<http://oikeusministerio.fi/material/attachments/om/ajankohtaista/CyUPcZqpr/Yhdenvertaisuuslaki.pdf>